

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.395/2023/4.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd

Az alperes:

alperes, alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 64.P.23.125/2022/9.

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa perköltséget, valamint az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, miszerint az alperes az általa üzemeltetett [www.portál](#) portálon 2018. március 22-én „cikk címe” címmel megjelent cikkben annak valótlan híresztelésével, hogy a 2018-as országgyűlési választási kampányban a felperesen keresztül jutottak el vesztegetésre szánt fekete pénzek a Párt képviselőihez, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alperest, hogy a jogerőt követő 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 400.000 forintot és ennek 2018. március 23. napjától a kifizetés napjáig a késedelem minden napjára a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát azzal, hogy 2022. november 10. napjától a 424/2022. (X. 28.) Korm.rendelet szerinti vészhelyzet utolsó napjáig terjedő időre, legfeljebb évi 25%-os mértékű késedelmi kamat érvényesíthető, valamint 30.000 forint + áfa összegű perköltséget, továbbá az államnak 36.000 forint feljegyzett illetéket.

[2] Határozatának indokolásában ismertette az Alaptörvény IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdésében, a VI. cikk (1) bekezdésében, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1), (2), (3) bekezdéseiben, a 2:43. § d) pontjában, a 2:44. § (1) bekezdésében, a 2:45. § (1) és (2) bekezdéseiben, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 3. §-ában, 7. § (1) bekezdésében, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (3) bekezdésében, a 14. § (1) bekezdésében, a 21. § (1) bekezdésében, valamint a 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatokban, továbbá a PK 12. számú állásfoglalásban írtakat.

[3] A cikk tartalmát vizsgálva azt állapította meg, hogy annak címe kifejezetten korrupcióval vádolja a Pártot. Ezt a tényközlést fejti ki a perben sérelmezett tartalom végén a közlés, amikor a Párt pártigazgatójaként a felperest név szerint megjelölve közlik, hogy rajta keresztül jutottak el a vesztegetésre szánt „fekete pénzek” a párt tagjaihoz, mely közlés tényállítás.

[4] Nem volt vitatott a perben, hogy a felperes közszereplő. A perbeli cikk tartalma közéleti témát taglal, az írás választási kampány időszakában született, választási pénzekkel kapcsolatos tartalommal.

[5] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperes által hivatkozottak nem voltak alkalmasak a cikkben közölt tényállítások valóságának igazolására. Az alperes maga is csak azt állította, hogy a más bírósági eljárásokban lefolytatott bizonyítási eljárás során tanúként meghallgatott személyek szerint a párton belül szóbeszéd volt, miszerint tanú3tól sok pénz áramlik a Párt felé, de egyik tanú sem tett egyértelmű kijelentést arra, miszerint tanú3tól a felperes pénzt vitt volna el, ettől függetlenül egyértelmű tény volt az a nyilvánosság számára és a párton belül is, hogy tanú3 valamilyen formában finanszírozta a pártot. Az alperesnek ez az állítása, állítólagos következtetése semmilyen ténnyel nem nyert igazolást, a más peres eljárásban meghallgatott tanúk nyilatkozata sem támasztotta alá. Egyetlen tanú sem tett olyan vallomást, ami szerint a felperes „fekete pénzeket” vett át. A szóbeszéd, és azon feltételezés, hogy ki milyen formában kit és hogyan finanszírozott, pusztán fikció. Az alperesi következtetés pedig, mely szerint a felperes koordinátora volt ezen finanszírozási formának, semmilyen bizonyítékból nem következik. Lényegét tekintve maga az alperes is azt állította, hogy a más perekben keletkezett tanúvallomások (tanú2, tanú1, tanú6, tanú3 vallomása) hallomásokon, feltételezéseken alapulnak.

[6] Arra mutatott rá, miszerint nem annak van jelentősége, hogy a 2018-as választási kampányban intenzív közéleti téma volt-e a Párt finanszírozása, hanem annak, hogy az alperes tényállításai a perbeli sérelmezett tartalom körében megfelelnek-e a valóságnak, a közlés valóságtartalmát az alperes ítéleti bizonyossággal igazolta-e, illetőleg a közlések a felperes társadalmi megítélését hátrányosan csorbították-e. A Pp. 190. § (2) bekezdés a) pontja és a Pp. 263. § (1) bekezdése alapján tényként fogadta el a tárgyaláson személyesen meghallgatott felperes tényelődásait az őt ért személyes sérelemre vonatkozóan, így azt, hogy párttársai és a választópolgárok kérdőre vonták, felelősségét firtató kérdéseket tettek fel számára, magyarázkodásra kényszerült. Ennek következtében kellemetlen helyzetbe került, az általa képviselt párt értékrendjét kérdőjelezték meg a közölt tartalom alapján. A valótlán közlések sértőek a felperes személyére, mivel választási visszaélással gyanúsították meg, a választásban résztvevő párt tisztségét betöltő személyeként negatív színben tüntették fel, ami társadalmi megítélését mind a saját pártján, mind a választópolgárok szemében hátrányosan befolyásolta.

[7] A tényállításokra vonatkozó alperesi közlést a választási kampány felfokozott helyzetét és az ügy összes körülményét figyelembevéve értékelte, arra is tekintettel, hogy a jelöltek egymás programját és alkalmasságát szabadon és széles körben kritizálhatják. Kifejtette, hogy a közügyek intenzív vitájában résztvevő jogi felelősségre vonáshoz nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen objektív módon cáfolhatóak. A vitatott kijelentések értékelését a választási kampány idején arra tekintettel kell elvégezni, hogy a kijelentés a választási kampány speciális szituációjában ténylegesen milyen valódi jelentést hordoz a választópolgárok számára. A tényelődásokat ezért a maguk összességében a választópolgárok szemszögéből kell vizsgálni, figyelemmel arra is, hogy a kampányidőszakban kifejezett cél a figyelemfelkeltés, amire jellemzően túlzásokkal kerül sor.

[8] Annak tulajdonított jelentőséget, hogy az írás tartalma kifejezetten bűncselekmény elkövetésével vádolta a felperest, amit tényként közölt. A cikk tartalma bántó, sértő a magasabb tűrési kötelezettség esetén is, mert éppen a közéleti szereplő tisztességét ássa alá a választók előtt, ami hitelességét kérdőjelezi meg. Amennyiben egy közlés a politikai közszereplő tevékenységére, programjára vagy közéleti hitelességére vonatkozik, úgy alkalmas lehet személyiségi jogának megsértésére is. A közlés az érintett politikájára, alkalmasságára vetítve értékelendő. Az alperes a választási kampányban olyan valótlan tényállításokat tett, amelyek a felperes hiteltelenségét sugallták az olvasó felé. Ez alkalmas lehet a választói bizalom megrendítésére, olyan látszatot kelt, hogy a felperes alkalmatlan képviselni a választókat. A valótlan tényállítások közéleti viták esetén sem állnak alkotmányos védelem alatt, ha a Ptk. 2:44. §-a, a 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatok értelmében a közéleti szereplő személyiségi jogait sértik. A közügyekkel összefüggően az utóbb hamisnak bizonyult tényállítások esetén attól függően merül fel a közlő felelőssége, hogy tudta-e közlése valótlanosságát, illetve elmulasztotta-e a foglalkozása körében elvárható körületek tekintetét. Az alperes maga sem állította, hogy a felperest a közlés előtt megkereste, nem adott lehetőséget részére a véleménye kifejtésére, álláspontjának közzétételére. Ezzel az alperes az alapvető sajtóetikai felelősségének sem tett eleget, más hírportáltól vette át a tartalmat saját nyilatkozata szerint, ami nem menti fel a hír tényyszerűségét alátámasztó bizonyítékok megvizsgálására vonatkozó kötelezettsége alól.

[9] A fentiek alapján a valótlan tényállítás a választási kampány részeként alkalmas volt a felperes hitelességének megkérdőjelezésére, ami egy politikus esetében a választók bizalmának elvesztését jelenti, így a jóhírnév sérelme is megvalósult.

[10] A sérelemdíj mértékének körében egyrészt értékelte azt, hogy a felperest lényegében egy büntetőjogi tényállás megvalósításával hozták összefüggésbe, ráadásul kampányidőszakban, amikor a társadalom érdeklődése fokozottan a kampányban résztvevőkre irányul. A sérelemdíj büntető szankciós jellege miatt azt is értékelnie kellett, hogy milyen a visszatartó hatása, valamint azt is, miszerint az alperes a perbeli közléssel egy jelentős olvasói kört ért el helyi szinten. Visszatartó erővel csak a nagyobb mértékű sérelemdíj bír, ezért figyelemmel volt az alperes éves árbevételére. A Ptk. 2:52. § (2) és (3) bekezdései, valamint a Fővárosi Ítéltábla 1/2013. (VI. 17.) számú határozatával elfogadott Polgári Kollégiumi vélemény 7. pontjában foglalt szempontrendszer alapján figyelemmel volt arra, hogy a sérelemdíjjal szembeni követelmény egyrészt az anyagi jog védelme, másrészt a jogsértő visszatartása a sérelmet okozó magatartástól. A jogsértés súlyát és az alperesi felróhatóságot megalapozó körülményeket is jelentősnek találta. A valótlan tartalom jelentős olvasottságot, széles körű megismerést ért el egy helyi lapban. Nem találta alaposnak az alperes azon érvelését, hogy más sajtótermékek már hasonló közlést tartalmaztak, ezáltal az olvasók jelentős köréhez eljutott az információ, továbbá a felperes más sajtóorgánumok ellen indított perekben már sérelemdíjra vált jogosulttá, ezzel kompenzálásra került a sérelemdíj iránti igénye, miután a helyi közleményeknek kifejezetten saját olvasóbázisa van. A helyi olvasók, választópolgárok nagy jelentőséget tulajdonítanak a helyi lapokban közölt információknak, és a felperes személyes tényelőadása szerint őt kifejezetten a helyi lapban megjelölt tartalom miatt a Megyei képviselő-jelölteken, párttársain keresztül kérték számon a választópolgárok.

[11] A kamatfizetési kötelezettség elrendelése a Ptk. 6:48. § (1) bekezdésén alapult, azzal, hogy a vonatkozó 424/2022. (X. 28.) Korm.rendelet szerint 2022. november 10-től a vészhelyzet utolsó napjáig terjedő időre legfeljebb évi 25% késedelmi kamat érvényesíthető.

[12] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdése, 42. § (1) bekezdés a) pontja és a 62. § (1) bekezdés f) pontja alapján feljegyzett 36.000 forint illeték megfizetésére a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte az alperest.

A 30.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat az alperes a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja és a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjaira alapította.

[14] Álláspontja szerint a felperes keresetének jogalapja nem áll fenn. A rendelkezésre álló közismert tények alapján megalapozottan jutott a sérelmezett következtetéseihez. A felperes a Párt pártigazgatója volt, rendszeresen tárgyalt tanúval3. Egy alkalommal fénykép is készült róla, ahogy távozik tanú3 irodaházából. A 2018-as választások során a Párt olyan költségvetésű kampányt folytatott, amelyet önerőből nem tudott volna finanszírozni. Ehhez a forrást a Párthoz közelálló személyek és a nyilvánosság álláspontja szerint is tanú3 nyújtotta. Így az a közlés, hogy a felperes tanú3hoz járt pénzért és tanú3 pénze rajta keresztül jutott el a Párt képviselő-jelöltjeihez, kellő ténybeli alapon nyugvó logikus következtetés.

Az adott közéleti szituációban, az akkori közvélekedés és párton belüli vélekedés ezzel egyező talaján, megfogalmazhatta ezeket a közléseket anélkül, hogy emiatt felelősségre vonhatnák. A Párkkal kapcsolatban a választási vereségükön túl a választások alatti és utáni időszak legnagyobb közérdeklődésre számot tartó kérdése az volt, hogy hogyan finanszírozták tanú3 és érdekeltségei a Párt kampányát és képviselő-jelöltjeit. Mivel a perbeli cikk közügyekben való megszólalásnak minősült, aktuális témát dolgoz fel, ezért annak megítélése során a véleménynyilvánítási szabadság magasabb szintű védelmét kell biztosítani {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [49]-[50]}. A véleményszabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és a polemikus stílusban megírt, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is, amilyen a tárgybeli cikk is volt.

[15] A perben alapvető jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy a felperes közszereplő, melyre tekintettel fokozott mértékben tűrni köteles a személyét érintő kritikus állításokat. E körben utalt a 7/2014. (III. 7.) AB határozat [50] és [57] pont, a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [41] pont és a 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat [37] pont iránymutatásaira.

A felperes a közszereplők kategóriáján belül a szólásszabadság szempontjából legkevésbé védett személyi körbe tartozó politikus, ezáltal politikai viták aktív résztvevője. Számolnia kell azzal, hogy megnyilatkozásait, cselekményeit mások vitatják, élesen bírálják, tetteinek,

illetve a vele történeteknek a sajtó jelentőséget tulajdonít, azokat értelmezi. Közéleti tevékenységére figyelemmel számítania kell arra is, hogy politikai hitelességét egyesek megkérdőjelezi.

[16] Állította a sértő jelleg hiányát, továbbá megítélése szerint a sérelmezett közlés a felperesnek nem okozott olyan mértékű sérelmet, amelyre alapítottnak jóhírve sérelmének megállapítását alappal kérhetné, tekintettel arra, hogy a Párt zavaros pártfinanszírozási ügyeiben, pártigazgatóként tűrni köteles a közéleti vitákban őt ért bírálatot. Értékelni kell azt a köztapasztalású tényt is, hogy az elmúlt években a közbeszéd mindennapos témájává vált a politikai szereplők, pártok és vezetőik vagyongyarapodására, korrupciós ügyleteire, pénzügyi visszaéléseire való hivatkozás. A pártok (és a velük azonosított személyek), továbbá más politikai szereplők és a közvéleményt egyéb módon formálók (így a sajtó szereplői is) kölcsönösen, gyakran fogalmaznak meg erőteljes bírálatokat egymással szemben.

Ennek következtében a politikai témákban átlagosan tájékozott hírfogyasztók összessége által képviselt „közvélemény” lényegében hozzászólt az ilyen állításokhoz és egyéb megnyilvánulásokhoz. A társadalmi diskurzusban felmerülő témák sokszínű és kiterjedt elemzése miatt közismertté, megszokott elemmé vált az is, hogy a közéleti korrupció kölcsönös hivatkozási alap az egyes személyek politikai megítélése tekintetében. Ebbe a közéleti témába illeszkedik a vesztegetési pénzek átvételére vonatkozó közlés is.

[17] Az Alkotmánybíróság szerint választási kampány esetén a vitatott kijelentést annak figyelembevételével kell értékelni, hogy a kijelentés milyen valódi jelentést hordoz a választópolgárok számára. A közügyek demokratikus vitájában a vita érintettjei a politikai eseményeket a maguk összefüggéseiben értelmező polgárok, akik tisztában vannak a pártpolitikai véleménynyilvánítások figyelemfelkeltésre és túlzásokra hajlamos jellemzőivel.

A politikai közszereplők esetében a személyüket ért bírálatot és minősítést a társadalmi nyilvánosság eleve másként, a demokratikus vita szükségszerű részeként, jellemzően a különböző politikai érdekek mentén értelmezendő megnyilvánulásként kezeli {3222/2022. (III. 23.) AB határozat [32], [33]}.

[18] Mivel Magyarországon az elmúlt időszakban a közéleti viták mindennapos elemévé vált a politika szereplőinek különböző kétes pénzügyekkel összekapcsolása, pénzügyi, gazdasági, a közélet tisztasága elleni bűncselekményekben való érintettségének megjelenítése, általános tapasztalat, hogy az ilyen típusú közlések, különösen a választási kampány időszakában, a közéleti szereplő hitelességét csekély mértékben érintik. A társadalom kellő körültekintéssel értékeli az ilyen kijelentéseknek a választás eredményére gyakorolt befolyásolását, az egyes politikai szereplők alkalmasságának megkérdőjelezését célzó jellegét.

[19] A felperes által kért sérelemdíjat eltúlzottnak találta, az sérti a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését, nem áll összhangban a politikai közszereplő felperest ért sérelemmel, a felperest ért köztudomású tények alapján megállapítható hátrány kompenzációjával. Hivatkozott a bírói gyakorlatra, mely szerint a körülmények bírói mérlegelése adott esetben azt is

eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére (Kúria Pfv.IV.21.764/2015/4. számú ítélete). Amennyiben nem állapítható meg, hogy a személyiségi jogsértéssel okozati összefüggésben a felperes oldalán nem vagyoni hátrány keletkezett és a megállapított jogsértés tárgyi súlya sem kiemelkedő, az összes körülmény mérlegelése mellett a sérelemdíj iránti igény elutasítható (Kúria Pfv.IV.20.954/2022/4. számú ítélete). Önmagában a személyiségi jogsértés ténye az ítélkezési gyakorlat szerint nem vonja maga után a sérelemdíj iránti igény megalapozottságát, a nem vagyoni sérelem bekövetkezése a sérelemdíj megítélésének feltétele, a jogszabály csak a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti a felperest. A felperes a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkeztére nem hivatkozott, ilyen hátrányokat nem bizonyított, így a bírói gyakorlat szerint a sérelemdíj mértékét a jogsértésből eredő köztudomású, az általános életpaszttalok alapján bekövetkező hátrányok alapján kell meghatározni. Az általános életpaszttalok alapján nem vonható le olyan következtetés, amely szerint a felperes az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíjra lenne jogosult, sőt egyáltalán sérelemdíjra lenne jogosult.

[20] A jogsértőként értékelt állítások közös jellemzője, hogy nem a felperes személyiségét minősítik, hanem kifejezetten politikai tevékenységére vonatkoztak. Ráadásul a közvélemény a felperes vonatkozásában újra megjelenő állításokat már eleve fenntartásokkal kezeli, amely ezáltal a felperesnek okozott hátrányt is degradálja. Így a perbeli közlések tartalma – általános tapasztalat szerint – az átlagosnak mondható olvasót a felperesről alkotott benyomásában már nem befolyásolta. A felperes iránti közbizalmat a sérelmezett közlések jelentős mértékben nem csökkentették, a kijelentésekkel okozott nem vagyoni hátrány mértéke csekély, a személyiségi jogát sértő közlések tárgyi súlya nem kiemelkedő.

[21] A sérelemdíj magánjogi szankció, amelynek elsődleges funkciója a személyiségi jogsértés vagyoni elégtétellel történő kompenzációja, és csak másodsorban a magánjogi büntetés.

Azt a csekély hátrányt, amelyet az általános életpaszttal szerint a sérelmezett közlések a felperesnek okozhattak, a sajtó-helyreigazítás teljesítése teljes mértékben kompenzálta. Önkéntes helyreigazítása a felperes társadalmi megítélésében bekövetkezett negatív változás orvoslására teljes mértékben alkalmas volt, ezért a közlések hátrányos következményeit a felperes csak rövid ideig volt kénytelen elviselni, a helyreigazítással teljeskörű elégtételben részesült. A nem vagyoni sérelmet okozó jogellenes magatartások szankciója esetében a kompenzációs és a megelőző (preventív) funkció nem különíthető el élesen, az összefonódik, ugyanakkor csak kivételesen, speciális tényállási elemek megléte esetén – kiemelkedő, szándékos sérelem okozása – kerülhet előtérbe a preventív funkció. A perbeli, nem kiemelkedő súlyú jogsértés esetében a sérelemdíj megállapítása során annak másodlagos, preventív funkciója nem érvényesülhet hangsúlyozottan.

[22] Fellebbezési ellenkérelmében a felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes kötelezését kérte a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján 15.000 forint + áfa (19.050 forint) perköltség megfizetésére.

[23] Vitatta, hogy a Párt ne tudta volna önerőből és teljesen legális támogatások révén a 2018-as kampányát finanszírozni, az alperes nem tárt az elsőfokú bíróság elé ennek alátámasztására alkalmas bizonyítékokat.

[24] Azt az állítását, hogy a párt 2018-as választási kampányához „a forrást a Párthoz közel álló személyek és a nyilvánosság álláspontja szerint is tanú3 nyújtotta”, egyrészt magának az érintettnek a tanúvallomásával, mint az alperes által soha nem vitatott okirati bizonyítékkal cáfolta, másrészt számos bírósági eljárásban megállapította az illetékes bírói fórum, hogy ezen állítás nem igaz. Az alperes állítását nem bizonyította semmivel, ami nem meglepő, mert ilyen támogatás tényszerűen nem történt. Az, hogy erről ki mit gondolt, nagyrészt éppen annak köszönhető, hogy az alperes és jogelődjei minden létező fórumon propagálták ezt, így az álhír valóban komoly nyilvánosságot kapott. Ettől függetlenül is tény azonban, hogy szóbeszéd, pletykák sem lehetnek ténybeli alapjai semmilyen következtetésnek.

[25] Hivatkozott a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.002/2023/4. számú ítéletének – jelen ügyre is érvényes – [20] bekezdésében írtakra, mely szerint a „tanú3nál való megjelenésből ugyanis még a tanú3tól származónak vélt pénzre vonatkozó szóbeszéd mellett sem következik, hogy a felperes a megjelölt személytől a híresztelt módon pénzt vett át, és azt a híresztelt célra fordította. Ilyen körülmények között pedig az alperes a tényállítás véleménynyilvánítási szabadság által biztosított védelmére megalapozottan nem hivatkozhat, a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerinti személyiségi jogsértést a valótlan tény híresztelésével megvalósította.”

[26] Az, hogy ez a valótlanág a 2018-as országgyűlési választási kampányban kiemelt közéleti téma volt, kifejezetten annak köszönhető, hogy ezt a narratívát az alperes és jogelődjei, illetve más, vele mára tulajdonosi viszonyokat is tekintve azonos érdekkörbe tartozó sajtóorgánumok minden erejüket latba vetve terjesztették a nyilvánosság előtt, tudva, hogy ebből semmi nem igaz. Ezért a perbeli jogsértés nem lehet „nem kiemelkedő súlyú”. Az alperes ugyanis úgy állított személyéről valótlanágokat minden, általa kezelt médiafelületen, amelyekkel választások tisztaságát is sértő bűncselekmények elkövetésével is illette, hogy pontosan tudta, semmi nem igaz azokból. Mindez pedig igen jelentős súlyú felróhatóságra, kimondottan kiemelkedő súlyú jogsértésre utal.

[27]

A Fővárosi Ítéltábla már kimondta, hasonló esetekben politikai vita létrehozni az alperesi védekezést nem lehet (1.Pf.20.848/2021/7/II. számú ítélet indokolásának [52] bekezdése). Politikai vita ugyanis a másik fél nézeteinek, a helyzetre vonatkozó értékelésének közzlése hiányában, kizárólag egyoldalú bemutatással fel sem merülhet.

[28] Ezeket a körülményeket az irányadó bírói gyakorlat szerint (BH 2020.235.) is értékelni kell a jogkövetkezmények alkalmazásakor. A sérelemdíj mértékének

meghatározásakor ugyanis a figyelembe veendő körülmények nem mindegyike áll okozati összefüggésben a sértettnél jelentkező hátrány nagyságával. A sérelemdíj mértékének meghatározásakor a jogintézmény büntető funkciójára is az okozott hátrány nagyságától függetlenül kell figyelemmel lenni.

Azon újságírói magatartás, amely a szakma szabályait is semmibe véve abban manifesztálódik, hogy a közöltek valóságtartalmának legcsekélyebb ellenőrzése és legalább az érintett álláspontjának ismertetése nélkül közöl olyan valótlan állítást, amellyel az illetőt bűncselekmény elkövetőjeként írja le, a rágalmazás vétségének, tehát bűncselekménynek a megállapítására is alapot ad (Kúria Bfv.III.1.220/2021/6. számú ítélete).

Egy célzatos, lejárató szándékú, az adott megye legolvasottabb online médiafelületén közölt, a vonatkozó büntetőbírói gyakorlat szerint bűncselekményt is megvalósító jogsértés pedig nem lehet nem kiemelkedő súlyú.

[29]

A formális logika legalapvetőbb szabályai figyelembevételével egy épeszű embernek pontosan tisztában kellett lennie azzal, hogy amit róla leírt az alperes, nem lehet igaz, és erre okszerűen nem is lehet következtetni. Az pedig, hogy semmi jel nem mutat arra, és ilyet az alperes sem állít, hogy akár csak minimálisan utánajárt volna a tényállításai valóságának, már a kifejezett rosszhiszeműségét mutatja, de az bizonyos, hogy a cikkek megírásakor a szerző az újságírószakma legalapvetőbb szabályait sem tartotta be. Éppen az alperes által felhívott 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat [41] bekezdése mondja ki, hogy a sajtószabadság gyakorlása önmagában nem terjed ki a valótlanítások közzétételére, sőt az újságírók egyik fő felelőssége éppen a közölt információk hitelességének ellenőrzése. Az ilyen felelősség tanúsításának elmaradása esetén pedig indokolt a sérelemdíj preventív funkciójának érvényesítése is.

[30] A 3111/2022. (III. 23.) AB határozat [28] bekezdése szerint egy tényszerűen állított kijelentés esetében az eljáró bíróságoknak mindig vizsgálniuk kell, hogy az elhangzó állítás tartalmazott-e olyan elemet, amely az értékítéletek körébe sorolható. A [46] bekezdés értelmében, ha a megnyilatkozásnak észszerűen még a kampány körülményei között sem tulajdonítható olyan jelentés, amely szerint a közlést a választók az érintett múlt- vagy jövőbeli politikájára, vagy a jelölt alkalmasságára vonatkozó politikai véleményként értelmezik, akkor helye lehet a közlő valótlan tényállítás miatti felelősségre vonásának. Minél közvetettebb módon kötődik egy kijelentés a jelölt politikai tevékenységéhez, programjához, illetve minél önállóbb jelentősége és minél nagyobb súlya van a megnyilvánulás ténybeli elemének, annál inkább valószínűsíthető, hogy az állítás jogszerűségének megítélésére valóban a tényállításokra irányadó követelmények alapján kerüljön sor.

[31] A sérelmezett tényállítás a legcsekélyebb ténybeli alappal sem rendelkezett, azt értékítéletnek tekinteni nem is lehet (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.005/2023/4. számú ítéletének [15] bekezdése). Önmagában az a tény, hogy néhányszor valóban találkozott tanúval³, még nem jelenthette azt, hogy ilyenkor fekete pénzt kapott tőle, arra pedig végképp nem enged következtetni, hogy ezek a pénzek más képviselőjelöltek megvesztegetését szolgálták. Mivel pedig mindezzel – a logika szabályai szerint – a cikk íróinak is

nyilvánvalóan tisztában kellett lenniük, ezek a tényállítások nemcsak valótlanok, hanem tudatosan hamisak is voltak, amelyet kifejezetten alátámaszt az a körülmény, hogy az alperes meg sem kísérelte megismerni és a cikkbe belefoglalni a témával kapcsolatos álláspontját.

Köztörvényes bűncselekmény elkövetését állította személyéről az alperes a Megye közélet iránt érdeklődő olvasóközönsége által kivétel nélkül ismert, népszerű hírportálon, súlyos, a demokratikus választási folyamatok befolyásolására irányuló korrupciós bűncselekménysorozatban való aktív részességgel vádolta meg.

Azt írta le az alperes, hogy a szabad választásokat célzó pénzügyi szabálytalanságban, a választáson induló más pártok képviselő-jelöltjeinek megvesztegetésében vett aktívan részt, amely különösen egy választási kampányban nem szokványos még a hazai közéletben sem.

Az alapvető emberi tisztességét vonta kétségbe azáltal, hogy olyan személyként festette le, aki még attól sem riad vissza, hogy a demokratikus választói döntéshozatal befolyásolása érdekében vesztegetést alkalmazzon, ehhez szükséges pénzeszközöket szerezzen be. Ez pedig azon túl, hogy bűncselekmény, egy plurális demokráciában, pláne egy választási kampányban teljességgel elfogadhatatlan.

[32] A valótlan és kifejezetten sértő tényállítások tűrésére közszereplőként sem köteles. A közszereplői minőséggel és tevékenységgel kapcsolatban megjelentetett valótlan tényállítások, híresztelések tekintetében egy politikusnak sincsen nagyobb tűrés kötelezettsége (Győri Ítéltábla Pf.I.20.028/2020/6., Szegedi ítéltábla Pf.II.20.331/2021/4., Pécsi ítéltábla Pf.III.20.097/2021/4., Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.111/2022/5/II.), még akkor sem, ha azok egyébként kétségtelenül nem az érintett „személyiségét minősítik”.

A közszereplői mivolt részben sem alapozza meg a valótlan tényállítások tűrésére vonatkozó kötelezettséget (Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.419/2022/5. számú ítélete indokolásának [17] bekezdése). Olyanok tűrésére pedig különösen nem köteles, amelyek az általános közfelfogás szerint bűncselekmények elkövetésével vádolja.

[33] A bírói gyakorlat egységes abban a kérdésben, hogy a sérelemdíj iránti igény megalapozottságához a köztudomású tényekre alapított hivatkozás és azok értékelése is elfogadható (Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.809/2020/4. számú ítélet). A jogosultat a szubjektív szankció érvényesítéséhez nem terheli a hátrány bizonyítása (Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.296/2022/5. számú ítélete).

[34] Hivatkozott továbbá a nem vagyoni sérelem körében a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.344/2022/4. számú ítélete indokolásának [43] és [44] bekezdéseiben, a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.005/2023/4. számú ítélet indokolásának [19] bekezdésében foglaltakra, a köztudomású tények tekintetében. Szükségtelen annak bizonyítása, hogy ha egy pártvezetőről valótlanul azt állítják egy széles körben olvasott médiafelületen, hogy egy választási kampányban más jelölőszervezetek jelöltjeinek lefizetésére szánt pénzeket mástól átvesz, és ez rajta keresztül el is jut a saját pártja indulóihoz, kedvezőtlenül befolyásolja a róla a társadalomban kialakult értékítéletet, sőt, a politikusi hitelességét alapjaiban kérdőjelezi

meg. Ezt az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte, valamint az alperesi híresztelést is megalapozottan ítélte súlyosnak.

[35] Személyes meghallgatása során részletes előadást tett arra nézve, hogy milyen sérelmei származtak a tárgybeli cikk miatt.

[36] Az a kétségtelen tény, miszerint a valótlan alperesi állítás választási kampányban, sőt, annak utolsó napjaiban látott napvilágot, amely időszakokban köztudottan az átlagosnál jóval nagyobb figyelmet fordítanak az állampolgárok a közélet, és különösen a választáson magukat megmérettető pártokkal és politikusaikkal kapcsolatos hírekre, sajtómegjelenésekre, a sérelem mértékét növelő körülmény. A hamis tényállítás hatása ugyanis éppen a fentiek miatt különösen jelentős (Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.733/2021/4. számú ítélet [30] bekezdése, és a 2.Pf.20.687/2022/4. számú ítélet [17] bekezdése, a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.005/2023/4. számú ítélet [18] bekezdése).

Az Smtv. 10. §-a és 13. §-a értelmében a sajtó feladata a közélet eseményeiről a hiteles és pontos, kiegyensúlyozott tájékoztatás, mely kötelezettség különösen választási kampányban igen komoly jelentőséggel bír. Ilyen időszakban elkövetett, jelentős súlyú jogsértés esetén annak társadalmi elmarasztalása is indokolt (Győri Ítéltábla Pf.I.20.028/2020/6. számú határozata).

Az okozott sérelem jelentős súlya mellett pedig az alperesi személyiségi jogsértés kapcsán a felróhatósága is magas fokú.

[37] Annak ténye, hogy az alperes a valótlan közlést számos hírportálon egyidőben, azonos tartalommal, a megkérdésezése és az álláspontja közlése nélkül jelentette meg, majd ugyanezt később is megtette, kifejezett lejárató célzatra utal (Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.084/2022/4. [19] bekezdés). A valótlan és sértő tényállítások a többszöri közzététellel még szélesebb olvasóközönséghez jutottak el, a többszöri azonos közlés súlyosító körülmény. Az ismétlődő jelleg az okozott sérelmet értelemszerűen növeli.

[38] A sérelemdíj összegének mérlegeléssel történő meghatározása körében figyelembe vehetők a fizetésre kötelezett vagyoni viszonyai (Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.748/2021/4. számú ítélet [22] bekezdése, a 2.Pf.20.921/2021/4. számú ítélet [26] bekezdése, a Kúria BH2019.268. számú eseti döntése). Az évente több milliárdos adózás utáni eredményt elkönyvelő alperes esetében pedig nem lehet kérdés, adekvát-e egy általa a széles nyilvánosság előtt elkövetett jogsértés esetén annak szankciójaként 400.000 forint sérelemdíj, amely az alperes 2021. évi adózás utáni eredményének a nyolcezredét sem teszi ki. Még akkor sem okozna egy ilyen összeg érzékelhető és értékelhető preventív hatást az alperes esetében, ha az év minden napján ki kellene ezt az összeget bármilyen jogcímen fizetnie. A jogsértés tárgyi súlyát és a felróhatóság mértékét növeli, ha arra szándékosan, üzleti felhasználás vagy haszonszerzés céljából került sor (Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.296/2022/5. számú ítélet indokolásának [18] bekezdése). Hivatkozott továbbá a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.002/2023/4. számú ítélete indokolásának [21] bekezdésében írtakra, miszerint

alperes esetében a kirívóan tőkeerős, a médiapiacon domináns szereplői voltára tekintettel érvényesíteni kell a sérelemdíj másodlagos funkcióját is.

[39] Az alperes fellebbezése nem alapos.

[40] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ilyen körülményre egyébként a fellebbező alperes sem hivatkozott. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfelelően az ügy érdemében határozott és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az alábbiak szerint helybenhagyta.

[41] Az ügyben első fokon eljáró bíróság a perben a tényállást teljeskörűen feltárta, a feltárt bizonyítékokból pedig minden tekintetben okszerű következtetéseket levonva hozta meg határozatát, a döntéshozatal során sem anyagi, sem eljárási jogi jogszabályt nem sértett. A megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le, azok okszerűen máshogy nem minősíthetők.

[42] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a sérelmezett közlés nem véleménynyilvánítás, hanem olyan tényállítás, mely valóságának bizonyítása az alperes kötelezettsége. E körben az első fokon eljáró bíróság okszerűen értékelte a rendelkezésre álló tanúvallomásokat. A hivatkozott tanúk a párthoz készpénzben eszközölt befizetések vonatkozásában a befizetők személyét megnevezni nem tudták, a felperes személyére konkrétan nem hivatkoztak a vesztegetési pénz vonatkozásában, tanú3 pénzbeli finanszírozását illetően szóbeszédre utaltak. Közvetett információkon, hallomásokon, pletykákon alapuló tanúvallomások, arra vonatkozó feltételezések, hogy a párt anyagi forrásai honnan származhatnak, a sérelmezett közlést nem támasztják alá. Különösen a perbeli közlés esetében, amikor az írás konkrét módon állítja vesztegetési célú fekete pénzek bűncselekményt megvalósító juttatását, annak felperes általi közvetítését, a párt általi felhasználását. Ezáltal az olvasóban nem marad kétség afelől, hogy a cikkben állított jelentős pénzbeli támogatás, a felperes általi eljuttatása és annak célja a valóságnak megfelel. A sajtószerző bizonyíthatóság hiányában történő, ellenőrzés nélküli híresztelése az Smtv. 10. §-ában megfogalmazott hiteles tájékoztatási kötelezettség követelményébe ütközik.

[43] Az a felperes által nem vitatott körülmény, hogy a választási kampány időszakában 2-3 alkalommal találkozott tanúval3, valamint az a fényképfelvétel, amelyen a felperes egy táskával látható, nem igazolja az állítások valóságát, ezen tényadatok valós ténybeli alapot nem szolgáltatnak a sérelmezett állítás megtételére. A logika szabályai alapján ugyanis egy vállalkozóval történő találkozásból és táskával való megjelenésből nem vonható le megalapozott következtetés vesztegetési pénzek átvételére és bűncselekmény elkövetésére.

[44] A politikus, közszereplő felperest csak a valós ténybeli alapon álló kritikai közlésekkel szemben terheli fokozottabb tűrési kötelezettség. Ennek korlátját jelenti a sajtószervtől megkívánt körültekintés elmulasztása miatt hamisnak minősülő tényállítások hírsztelése, mely esetben a közéleti szereplők is igényelhetnek jogvédelmet {7/2014. (III. 7.) AB határozat [62]}. A perbeli esetben az alperes ellenőrizetlen, szóbeszédre alapuló valótlan eseményekről számolt be, konkrét tényként mutatta be azokat. A sajtószabadság gyakorlása nem terjed ki a valótlanítások közzétételére, a hírszerkesztők egyik fő felelőssége éppen a közölt információk hitelességének ellenőrzése (Kúria Pfv.IV.21.297/2021/5.); a valótlan perbeli tényállításokat így alkotmányos védelem nem illette meg.

[45] A sérelmezett közléssel azonos, vagy hasonló kijelentések jóhírnevet sértő jellege tárgyában a Fővárosi Ítéltábla már több perben is állást foglalt, e körben tett korábbi megállapításait érintően nem merült fel más, azt befolyásoló peradat jelen jogvitában sem, így a 2.Pf.20.687/2022/4., a 2.Pf.20.246/2023/4., a 2.Pf.20.177/2023/4., a 2.Pf.20.329/2023/4., valamint a 2.Pf.20.362/2023/4. számú határozataiban kifejtettek a másodfokú bíróság változatlanul fenntartja.

[46] Az első fokon eljáró bíróság helyesen foglalt állást abban, hogy a valótlan közlések lényegében választási visszaéléssel gyanúsították meg a felperest, ami a felperes személyére nézve nyilvánvalóan sértő, az a pártigazgatói tisztséget betöltő személy társadalmi megítélését egyértelműen hátrányosan befolyásolja mind saját pártja előtt, mind a választópolgárok szemében. Az a hivatkozás, miszerint a hírfogyasztók már hozzászórtak a hasonló megnyilvánulásokhoz, tényállításokhoz, nem befolyásolja az érintett személy kedvezőtlen megítélését.

[47] A sérelemdíj megállapítása és mértékének meghatározása vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel a Ptk. 2:52. § (1) és (3) bekezdését, számot adva az általa figyelembe vett és értékelt szempontokról. Arra helytállóan hivatkozott a fellebbezés, hogy önmagában a személyiségi jogsértés ténye nem vonja maga után a sérelemdíj fizetési kötelezettséget, a sérelemdíj megítélésének feltétele a nem vagyoni hátrány bekövetkezése. A felperes ugyanakkor hivatkozott azokra a köztudomású hátrányokra, melyek alapján indokolt volt a szubjektív szankció alkalmazása.

[48] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj mértékének meghatározása tekintetében irányadó körülményeket részletesen számba véve, okszerűen mérlegelte. Kellő súllyal vette figyelembe a kampányidőszakot, amikor is a választópolgárok kiemelt figyelemmel kísérik az egyes pártszervezetekhez, és azok vezető politikusaikhoz köthető beszámolókat. Helyesen értékelte, hogy a cikk tartalma alkalmas volt a felperes megítélésének súlyosan negatív irányban történő befolyásolására, valamint okszerűen jutott arra a meggyőződésre, hogy annak közzétételével az alperes szándékos, célzatos jogsértést követett el. A közlés nagy nyilvánosságot kapott, a felperes kényszerűen magyarázkodásra kényszerült. Helytállóan vette figyelembe azt is, hogy a sérelmezett közlések a felperest bűncselekmény elkövetésével hozták összefüggésbe. Mindezek alapján a jogsértés felperesre gyakorolt köztudomású hatásának ellensúlyozására és a sérelemdíj represszív funkciójának érvényesülése érdekében is szükséges volt az elsőfokú

bíróság által alkalmazott – a bírói gyakorlatnak megfelelő összegben megállapított mértékű – sérelemdíj. Az a lehetőség, hogy a személyiségi jogaiban megsértett személy különböző eljárásokban, így sajtó-helyreigazítási perben is követelheti a Ptk. által lehetővé tett szankciók alkalmazását, nem képezi akadályát a sérelemdíj megállapításának. Ugyancsak nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy más sajtótermékekben megjelent jogsértő közlések okán a felperes már sérelemdíjban részesült, miután minél több médiumban jelenik meg a jóhírnevet sértő valótlan állítás, annál súlyosabb az okozott nem vagyoni sérelem. Mindezek alapján a másodfokú bíróság nem látta indokoltnak a peradatok felülmérlegelésével a sérelemdíj összegének leszállítását sem.

[49] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság kötelezte a felperes számára perköltség megfizetésére, melynek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapított meg.

[50] Az alperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és a 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint összegű fellebbezési eljárási illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-ában foglaltak szerint.

[51] A Fővárosi Ítéltábla tájékoztatja az alperest, hogy a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pont].

Budapest, 2023. október 12.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke – előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró